

Lidy Blijdorp cellogeweldenaar

17-11-2021

Lidy Blijdorp – cello
Tobias Borsboom – piano

16/11/21 Deventer Schouwburg
Muziek van Ravel, Debussy, Bach,
Godowsky en Grieg

406ste concert in de serie Kamermuziek
Deventer

Door Maarten Mestrom, voorheen muziek-
recensent van *deStentor*

DEVENTER – Haar haren wapperen in een storm van noten. Niet alleen haren van de strijkstok; ook hoofdharen belanden soms tussen de snaren om snel te worden losgetrokken. Het deert niet. Expressie en bevlogenheid staan voorop, risico is welkom. Een recital van Lidy Blijdorp is een belevenis.

De kaarthouders van de seriekamermuziek Deventer die dinsdagavond 16 november het gure coronaklimaat trotseren om zich aan de muziek van Lidy Blijdorp en Tobias Borsboom te laven, ondernemen hun reis niet voor niets. Celliste Lidy Blijdorp opent het concert met een eigen bewerking van het deel 'Lever du jour' uit *Daphnis et Chloé* van Maurice Ravel. Het is een statement. Snelle passages in het hoogste register, flageolettonen. Hier is geen puur klassieke muzikant aan het werk die de cello ziet als de bedaagde romantische brombeer die zich verliest in filosofische beschouwingen, maar een bevlogen musicienne die de grenzen van haar instrument zoekt en als een jazzmuzikant te werk gaat: expressie en inventiviteit zijn belangrijker dan gepolijste perfectie. Ze wil nog wel eens een snaar meer raken dan in de partituur staat aangegeven maar het stoort nooit: alles gaat mee in de muzikale flow. In de ijle hoogten van 'Lever du jour' klinkt ze helder als een viool. Als ze bij het indalen van de dag in het gewone celloregister belandt, valt op de lichte klank die ook Anner Bijlsma had (de vorige eigenaar van haar cello) en die associaties oproept met de authentieke uitvoeringspraktijk. Authentiek is Lidy Blijdorp zeker, maar dan niet in de zin trouw aan stijlperiode of uitvoeringspraktijk, maar aan de essentie van de muziek.

Na het hoogst originele en technisch veeleisende 'Lever du jour' kiest Lidy Blijdorp voor een klassiek juweeltje dat goed past bij het eerste deel van het programma, de *Syrinx* van Debussy. Oorspronkelijk een solofluitstuk, de god Pan speelde immers fluit, inmiddels een klassieker van impressionistische chromatiek.

Daarna volgt de cellosonate van Debussy, de tedere revolutionair die de muziek van knellende klassieke vormen en harmonische concepten wist te bevrijden zonder het wezen van muzikale schoonheid aan te tasten.

Perfect na Ravel en Debussy past de wonderbaarlijke onloochenbare logica van Bach. Blijdorp kiest voor de zesde suite, misschien wel de meest mysterieuze van de zes Cello Suites, waarschijnlijk bedoeld voor een vijfsnarige voorloper van de huidige cello waarmee Bach een voorschot nam op de toekomst waarin het hoge register vertrouwd terrein zou zijn voor cellisten. Als het om negen uur tijd is voor een kopje koffie (dat meegenomen moet worden de zaal in omdat er na acht uur in de foyer geen horeca-activiteiten mogen plaatsvinden; het moet niet veel gekker worden) dan is Lidy Blijdorp een uur lang met totale overgave aan het musiceren geweest. Een muzikale marathon, volledig uit het hoofd: Topprestatie.

Na de pauze waarin een normaal mens na zo'n inspanning aan de zuurstof gelegd zou moeten worden, is het tijd voor pianist Tobias Borsboom. Zijn bijdrage is een waardevolle kennismaking met werk van Leopold Godowsky. Drie stukken uit diens Java Suite (1925) die goed aansluiten bij de toontaal van Ravel en Debussy. In 'Chattering Monkeys at the Sacred Lake of Wendit' zie je de kleine Indonesische aapjes met hun krulstaartjes rondschieten en kibbelen om de offerkoekjes. In de 'Buru Budur at Moonlight' glijden de gele stralen van de nachtelijke maan als strelende vingers over de verweerde, oeroude stenen van de tempels en in 'The Bromo Vulcano at Daybreak' verschijnt majestueus de berg uit de ochtendmist. Tobias Borsboom weet hoe hij een verhaal kan vertellen door zijn instrument. Tot slot het meest traditionele onderdeel van dit concert; de cellosonate van Edward Grieg uit 1883. Dit keer 'gewoon' met de muziekstandaard erbij. Maar wederom virtuoos en expressief, het eerste deel Allegro agitato leidt tot een 'tussendeels applaus'. Het middendeel Andante molto tranquillo kenmerkt zich door lyrische lange lijnen, hierin komen de liefhebbers van de romantische cello helemaal aan hun trekken. Na het afsluitende Allegro molto e marcato is het tien uur en de koek op. Maar wat een goed en origineel concert. Hopelijk zijn ze er volgend seizoen weer.

Volgend concert in de serie Kamermuziek Deventer:

- Dinsdag 14 december; 20:00 uur:
Pavel Kolesnikov – piano. Muziek van Couperin, Schubert, Hahn, Fauré, Franck.